

Kooskõlastustabel

1. Rahandusministeerium

Jrk nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/mitte-arvestatud	Kommentaariid
1	Rahandusministeerium kooskõlastab konkurentsiseaduse täiendamise seaduse eelnõu järgmise märkusega. Eelnõu seletuskirjas on selgitatud, et muudatusega võivad kaasnedä täiendavad kulud. Selgitamata on jäetud nende täiendavate kulude katteallikad. Kui ei ole planeeritud muid katteallikaid, siis selgitustes tuleb selgesõnaliselt märkida, et leitakse vahendid enda sisemisest eelarvest. Seletuskirjas on välja toodud, et kohtule ja politseile võib kaasnedä töökoormus. Ka nende puhul pole selgesõnaliselt väljendatud, et juhul kui tekivad täiendavad kulud, kaetakse need vastava institutsiooni enda eelarvest. Palume seletuskirja kulude katteallika selgitusi täiendada.	Arvestatud	Seletuskiri on täiendatud punktiga 6, milles on täpsustatud, et kõik võimalikud kavandatud muudatustest tingitud kulud kaetakse iga asjaomase institutsiooni enda eelarvest. Eelnõu kirjutamise ajal ei ole eelarvedesse täiendavaid ressursse planeeritud.

2. Siseministeerium

Jrk nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/mitte-arvestatud	Kommentaariid
1	Eelnõu punkti 2 sõnastusest jääb mulje, et Euroopa Komisjon võib pöörduda ametiabi saamiseks vahetult politsei poole. Leiame, et selline lähenemine ei ole kooskõlas nõukogu määruse (EL) 2022/1925 artikli 23 lõigete 7 ja 8 ega nõukogu määruse (EL) 2022/2560 artikli	Arvestatud	Eelnõuga kavandatud § 78 ²³ lõige 2 ja § 78 ²⁴ lõige 2 on muudetud vastavalt SiMi ja PPA ettepanekule. Kuna ka kehtiv KonkS § 78 ¹³ lõige 4 on sõnastatud samamoodi nagu eelnõuga kavandatud sätete esialgsed versioonid, siis muudetakse eelnõuga täiendavalt ka kehtiva õiguse sätet.

<p>14 lõigete 5 ja 6 loogikaga. Nimetatud sätete kohaselt on komisjoni esmane koostööpartner liikmesriigi pädev asutus, kelleks Eestis on Konkurentsiamet. Alles olukorras, kus komisjoni volitatud ametnikud ja teised kaasasolevad isikud leiavad, et ettevõtja või ettevõtjate ühendus ei nõustu kontrolliga, peab liikmesriik tagama vajaliku abi, sealhulgas vajaduse korral politsei kaasamise. Politsei roll on abistav ning politsei kaasamine tuleb kõne alla üksnes juhul, kui kontrolli läbiviimiseke on vajalik vahetu sunni kohaldamine (nt läbiotsimine). Korrakaitseaduse (edaspidi KorS) § 6 lg 6 kohaselt osutab politsei teisele korrakaitseorganile abi ametiabi korras, eelkõige olukorras, kus haldusakti täitmine eeldab vahetu sunni kohaldamist. Samas ei kohaldu KorS Konkurentsiameti tegevusele automaatselt, mistõttu tuleb politsei kaasamise kord selgesõnaliselt sätestada KonkS-s. Eelnõu seda piisava selgusega ei tee, mistõttu teeme ettepaneku eelnõu selle osas täiendada. Palume kaaluda KonkS-i § 79²³ lõike 2 sõnastamist järgmiselt: „(2) Kui nõukogu määruse (EL) 2022/1925 artikli 23 alusel läbiviidava kontrolli tegemisel on vajalik vahetu sunni kohaldamine, tagab Konkurentsiamet artikli 23 lõike 8 kohaselt politsei kaasamise ametiabi korras. Politsei kohaldab vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud korras.“ Samuti palume kaaluda sõnastada KonkS-i § 79²⁴ lõige 2 järgmiselt: „(2) Kui nõukogu määruse (EL) 2022/2560 artikli 14 alusel läbiviidava kontrolli tegemiseks on vajalik vahetu sunni kohaldamine, tagab Konkurentsiamet artikli 14 lõike 6 kohaselt politsei kaasamise ametiabi korras. Politsei kohaldab vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud korras.“</p>		
---	--	--

	<p>Peale SiMi/PPA ja JDMi vahel toimunud arutelu tegi SiM uue sõnastuse ettepaneku: „Konkurentsiamet kaasab politsei ametiabi korras, kui nõukogu määruse (EL) [...] artikli [...] alusel läbiviidava kontrolli tagamiseks on vajalik kohaldada vahetut sundi. Politsei võib kohaldada vahetut sundi korrakaitseaduses sätestatud alustel ja korras üksnes ulatuses, mis on vältimatult vajalik kontrollitoimingute tegemise tagamiseks.“.</p>		
2	<p>Eelnõus ei ole piisavalt selgelt määratletud, milliste konkreetsete toimingute täitmiseks politsei kaasatakse. Euroopa Komisjoni kontroll võib hõlmata erineva intensiivsusega toiminguid, sealhulgas ruumidesse sisenemist, dokumentide ja andmete kontrolli ning juurdepääsu nõudmist IT-süsteemidele. Nende toimingute õiguslik iseloom on riigisisese õiguse kohaselt erinev ning mõnel juhul, näiteks ruumidesse sisenemisel läbiotsimise tähenduses, eeldab see halduskohtu eelnevat luba. Ka kehtiva KonkS-i § 53¹⁵ kohaselt eeldab läbiotsimine halduskohtu eelnevat luba. Eelnõu sõnastusest võib jääda mulje, et Euroopa Komisjoni kontrolli raames võiks politsei kaasabil saavutada samaväärse tulemuse ilma riigisisese kohtuliku loata. Kuigi Euroopa Liidu määruse (EL) 2022/1925 artikli 23 lõige 9 näeb ette, et liikmesriigi õiguse kohaselt nõutava loa olemasolul tuleb see taotleda, ei kajastu see põhimõtte eelnõus piisava selgusega. Õiguselguse huvides palume kaaluda § 78²³ täiendamist sarnaselt § 78²⁴ lõikes 3 sätestatule, et oleks selge, et vajaduse korral tuleb taotleda kohtulik luba.</p>	<p>Mittearvestatud (selgitatud)</p>	<p>Mõlemad politsei koostööd sätestavad lõiked sisaldavad viidet asjaomasele määruse sättele – digiturgude määruse puhul on selleks artikli 23 lõige 8 ja välisriigi subsiidiumide määruse puhul - artikli 14 lõige 6. Asjaomased artiklid 23 ja 14 sisaldavad ka komisjoni kontrolli menetlustoimingu regulatsiooni ning millised volitused komisjonil selle raames on. Samas ei erista viidatud lõiked, milliste ülesannete teostamiseks saab ja milliste jaoks ei saa riigisisest korrakaitseorganit kaasata, vaid see peab olema võimalik <u>kontrolli kui terviktoimingu tagamiseks</u>. Määrused on otsekohalduvad ja liikmesriik ei saa riigisisese õigusega oma koostöökohustusi piirata.</p> <p>Erinevalt riigisisest läbiotsimisest, ei ole Euroopa Komisjoni läbiotsimise (kontrolli) jaoks kohtuluba vaja. Määrused on otsekohalduvad ja ei jäta liikmesriigile kaalutusõigust, mis lubaks komisjoni läbiotsimist ära keelata või selle ulatust piirata. Digiturgude määruse artikli 23 lõikes 9 ja välisriigi subsiidiumide määruse artikli 14 lõikes 6 mainitud „<u>riigisisene kohtuluba</u>“ ei tähenda mitte luba läbiotsimiseks (mis oleks sarnane sellega, mida taotleb Konkurentsiamet KonkS § 53¹⁵ alusel), vaid kohtuluba politsei või muu korrakaitseorgani kaasamiseks – mõnedes liikmesriikides on</p>

			<p>vaja politsei kaasamiseks taotleda kohtuluba, kuid Eestis see nii ei ole.</p> <p>Erand on sätestatud kehtivas KonkS § 78¹³ lõikes 3, mille järgi vajab ka Euroopa Komisjoni läbiotsimine Eesti halduskohtu luba, kuid see puudutab olukorda, kus soovitakse määruse 1/2003 artikli 21 alusel läbi otsida ettevõtja muid ruume (mitte tema äriruume, vaid nt juhatuse liikme kodu). Kuna selline toiming eeldab palju intensiivsemat põhiõiguste riivet, siis sätestab määruse 1/2003 artikli 21 lõige 3, et sellise toimingu läbiviimiseks on vaja taotleda riigisisest kohtuluba. Digiturgude määruse ega välisriigi subsidiumide määruse järgi komisjonil muude ruumide läbiotsimise volitusi ei ole.</p>
3	<p>Eraldi probleemina tuleb esile tõsta teabenõuete esitamise regulatsioon. Eelnõus on ette nähtud, et Konkurentsiamet võib osutada abi ka teabenõuete esitamisel, kuid KorS § 76 lõike 3 kohaselt ei ole vahetu sund lubatud ütluste, arvamuste või seletuste saamiseks. Seetõttu vajab täpsustamist, kas ja millises ulatuses saab politsei osaleda teabenõuete täitmise tagamisel. Praegune sõnastus võib jätta mulje, et politsei kaasamine ja vahetu sunni kasutamine laieneb ka teabenõuetele, kuigi sisuliselt tegeleb teabenõuete esitamisega Konkurentsiamet. Ebaselgus tuleneb sellest, et eelnõus viidatakse Euroopa Liidu määruse (EL) 2022/1925 artikli 23 lõikele 8, samas kui sama artikkel hõlmab ka selgituste küsimist, mille puhul vahetu sunni kohaldamine ei ole lubatud. Õigusselguse huvides tuleks selgelt eristada kontrollitoimingud ja teabenõuded ning sätestada, et politsei kaasamine ja vahetu sunni kohaldamine ei laiene teabenõuete esitamisele ega selgituste saamisele.</p>	<p>Mittearvestatud (selgitatud)</p>	<p>Eelnõus on kontrollitoimingud ja teabenõuded juba selgelt eristatud. Teabenõuete jaoks ei ole politsei koostööd ega vahetu sunni kasutamise õigust määrustes ega eelnõus ette nähtud – nii määrused, kui nende rakendamiseks mõeldud eelnõu sätted viitavad politsei kaasabi võimalusele ainult kontrolli teostamise raames.</p>

4	Eelnõu kohaselt kohaldatakse vahetut sundi KorS-s sätestatud korras, arvestades määruse erisusi. Seletuskirjas ei ole aga sisuliselt avatud, milles need erisused seisnevad. Palume seletuskirja selle osas täiendada	Arvestatud	Eelnõuga kavandatud § 78 ²³ lõige 2 ja § 78 ²⁴ lõige 2 on muudetud vastavalt SiMi ja PPA ettepanekule, uus sõnastus ei sisalda enam viidet määruses sätestatud erisustele.
5	Seletuskirjas lk 7 on „vajaliku abi“ all muu hulgas viidatud ametnike turvalisuse tagamisele. Selline käsitlus ei ole õiguslikult täpne, kuna politsei ülesandeks ei ole turvateenuse osutamine ning turvalisuse tagamine ei tulene KorS-st. Õigusselguse huvides tuleks politsei roll siduda konkreetsete toimingute täitmise tagamisega ning vältida üldsõnalisi ja mitmeti tõlgendatavaid mõisteid.	Arvestatud	„Turvalisuse tagamise“ all mõeldakse eelkõige olukordi, kus esineb oht ametnike tervisele või elule. Sellises olukorras saab politsei proportsionaalses mahus vahetu sunni õigusega hõlmatud füüsilist jõudu kasutada ja ametnike turvalisuse tagada. Mitmetimõistetavuse vältimiseks on aga seletuskirja sõnastus muudetud ja selle uus versioon sisaldab viidet ainult vahetu sunni kohaldamisele, mis on seadusest tulenev politsei pädevus.

3. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Jrk nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/mitte-arvestatud	Kommentaariid
1	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastab Konkurentsiseaduse täiendamise seaduse eelnõu märkusteta.	Teadmiseks võetud	

4. Riigikohus

Jrk nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/mitte-arvestatud/teadmiseks võetud	Kommentaariid
1	Muudatuse eesmärk on täiendada konkurentsijärelevamenetluse algatamata jätmise ja lõpetamise aluseid, nähes ette, et Konkurentsiamet ei algata konkurentsijärelevamenetlust või lõpetab selle	Arvestatud	Riigikohtu arvamuses on nõukogu määrusele (EL) 2022/1925 viidatud kui <i>Digital Services Act</i> ehk DSA määrusele, mille puhul on aga tegemist teise ELi õigusaktiga – nõukogu määrusega 2022/2065 (<i>digiteenuste</i> määrus). Eelnõu

<p>konkurentsijärelevalvemeedet kohaldamata, kui selleks tuleneb alus määrusest (EL) 2022/1925 (nn Digital Services Act ehk DSA määrus) või määrusest (EL) 2022/2560 (nn Foreign Subsidies Regulation ehk FSR määrus). DSA määrust puudutavalt on seletuskirjas selgitatud, et eeskätt on aluseks, mille esinemisel Konkurentsiamet ei algata konkurentsijärelevalvemenetlust või lõpetab selle, art 38 lg 7. Selle kohaselt juhul, kui liikmesriigi pädeval asutusel, kes tagab DSA määruse art 1 lg-s 6 osutatud reeglite täitmise, on liikmesriigi õiguse kohaselt selleks pädevus ja uurimisvolitused, võib ta omal algatusel uurida DSA määruse art 5–7 võimalikku täitmata jätmist oma territooriumil. Sama sätte teise taande kohaselt aga juhul, kui Euroopa Komisjon algatab vastavalt DSA määruse art-le 20 ise menetluse, pole liikmesriigi nimetatud pädeval asutusel õigust uurimist korraldada või see lõpule viia. Kõnesolev DSA määruse art 38 lg 7 on seletuskirjas välja toodud kui relevantne alus, sest eelnõusse on kavandatud KonkS täiendamine §-ga 78²³. Selle lg 4 kohaselt saabki Konkurentsiametil olema õigus uurida DSA määruse art-te 5–7 võimalikku täitmata jätmist, algatades selleks konkurentsijärelevalvemenetluse. Seega on kavandatud KonkS § 53⁶ lg 2 p 2¹ seletuskirja kohaselt vajalik, et vältida Konkurentsiameti ja Euroopa Komisjoni paralleelselt toimetatavaid menetlusi. Konkurentsijärelevalvemenetluse eesmärk kehtiva KonkS § 53⁵ lg 3 kohaselt on tuvastada keelatud teo toimepanemine ning vajaduse korral kohaldada keelatud teo toime pannud ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele</p>		<p>reguleerib Konkurentsiameti koostööd Euroopa Komisjoniga <i>digiturgude</i> määruse järgi (ingl <i>Digital Markets Act</i> ehk DMA määrus). Kuna edaspidi kasutatakse arvamuses õigeid viiteid digiturgude määruse sätetele, siis eeldame, et mõtlesite siiski seda määrust.</p> <p>„Keelatud teo“ mõiste on defineeritud KonkS § 78 lõikes 1. Selguse huvides on ministeerium teinud eelnõusse täiendava muudatuse, millega tuuakse keelatud teo mõiste definitsiooni § 53⁵ lõikesse 3. Samuti täpsustatakse, et seaduses sätestatud juhtudel võib Konkurentsiamet konkurentsijärelevalvemenetlust läbi viia või selle uurimismeetmeid kohaldada ka muul eesmärgil (kui keelatud teo tuvastamiseks ja vajadusel konkurentsijärelevalvemeetmete kohaldamiseks). Peale käesoleva eelnõuga kavandatud muudatuste jõustumist saab selliseks olukorraks olema KonkS § 78²³ lõige 3, mille järgi võib Konkurentsiamet viia konkurentsijärelevalvemenetlust läbi digiturgude määruse artiklite 5, 6 ja 7 Eesti territooriumil võimalikku täitmata jätmise kontrollimiseks. Nagu Riigikohus on oma arvamuses õigesti märkinud, ei pruugi selline mittetäitmine vastata keelatud teo tunnustustele. Samuti täpsustatakse, et Konkurentsiamet saab KonkS §-des 53¹⁵ ja 53¹⁷ sätestatud uurimismeetmeid kohaldada muul eesmärgil – siin on mõeldud eelnõuga kavandatud § 78²⁴ lõikes 3 sätestatud olukorda, kus Konkurentsiamet saab Euroopa Komisjoni taotlusel riigisiseste uurimismeetmetega teostada ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kontrollimist või muu faktide tuvastamise toimingut välisriigi subsidiumide määruses sätestatud eesmärkidel.</p>
--	--	--

	<p>konkurentsijärelevalvemeetmeid, et taastada ja säilitada moonutamata konkurents. Seejuures võib eeldada, et keelatud tegu nimetatud KonkS sätte tähenduses on KonkS 2. või 4. ptk-s või ELTL art-s 101 või 102 sätestatud keelatud tegu – seda saab vaid eeldada, sest ühisnimetaja „keelatud tegu“ defineerib KonkS § 78 lg 1, s.o säte, mis kasutab seda ühisnimetajat 76ndal korral pärast selle esmakordset kasutamist KonkS § 53⁵ lg-s 3. Seega saab Konkurentsiamet kehtivast KonkS § 53⁵ lg-st 3 tulenevalt konkurentsijärelevalvemenetluse algatada üksnes ettevõtjatevahelise keelatud koostöö või ettevõtja turgu valitseva seisundi kuritarvitamise kahtlusel. Sellele viitab ka kehtiv KonkS § 53⁶ lg 1 p 1, mis sätestab, et Konkurentsiamet saab esimese konkurentsijärelevalvemenetlust algatava menetlustoimingu teha siis, kui ilmnenud teave viitab keelatud teo toimepanemisele. DSA määruse reguleerimisalas olevad pääsuvalitseja kohustused võivad küll täitmata jätmisel kujutada endast ka KonkS tähenduses keelatud tegu, kuid ei pruugi (vt DSA määruse põhjenduspunkte 5, 10 ja 11). Seega selleks, et DSA määruse art 5–7 täitmise tagamise eesmärgil osutuks asjakohaseks menetluseks konkurentsijärelevalvemenetlus, tuleks õigusselguse põhimõttest lähtuvalt hinnata, kas oleks mõistlik või vajalik kehtivas KonkS § 53⁵ lg-s 3 sätestatud konkurentsijärelevalvemenetluse eesmärki täiendada.</p>		
2	Lähtuvalt uuest eesmärgist tuleks ka hinnata, kas menetluses seni ette nähtud uurimisvolitused on	Osaliselt arvestatud	Euroopa Komisjoni digiturgude määruses ja välisriigi subsidiumide määruses sätestatud uurimisvolitused on

<p>asjakohased ja proportsionaalsed või vajavad täiendavast eesmärgist tingitult muutmist või täiendamist.</p> <p>Eelduslikult ei saa DSA määruse art 5–7 täitmise tagamise eesmärgil toimetatavas menetluses eesmärgiks olla kehtivas KonkS-is sätestatud konkurentsijärelevameetmete kohaldamine, sest need eeldavad samuti keelatud teo toimepanemise tuvastamist või vähemalt keelatud teo toimepanemise kahtlust.</p> <p>Viimast kohustuse võtmise heakskiitmisel kehtiva KonkS § 53²² alusel. Lisaks, võttes arvesse, et konkurentsijärelevamenetluse tervikregulatsioon kehtestati Eesti õiguses direktiivi (EL) 2019/1 (nn ECN+ direktiiv) ülevõtmiseks, tuleks hinnata, kas selle rakendamisel DSA määruse täitmise tagamise eesmärgil rakenduks ja kui, siis millisel määral ka ECN+ direktiivi tõlgendav Euroopa Liidu Kohtu praktika. Seletuskiri vastavasisulist analüüsi ei hõlma.</p> <p>Tuleks hinnata, kas välisriigi subsidiumist tingitud siseturu moonutuste tuvastamiseks, on kõnesolevad uurimismeetmed asjakohased ja proportsionaalsed.</p> <p>Samuti, sarnaselt eespool väljatooduga, kuna KonkS § 53¹⁵ ja § 53¹⁷ on ECN+ direktiivi ülevõtmismeetmed, tuleks hinnata, kas nende rakendamisele FSR määruse täitmise tagamise eesmärgil rakenduks ja kui, siis millisel määral ECN+ direktiivi tõlgendav Euroopa Liidu Kohtu praktika. Ka vastavasisulist analüüsi seletuskiri ei hõlma.</p>		<p>otseselt inspireeritud nõukogu määrusest 1/2003, millest on omakorda saanud inspiratsiooni ECN+ direktiivis sätestatud uurimisvolitused. Kui võrrelda kolme määruse läbiotsimist (kontrolli) ja teabe nõudeid reguleerivaid sätteid (määruse 1/2003 artiklid 18, 20 ja 21, digiturgude määruse artiklid 21 ja 23 ning välisriigi subsidiumide määruse artiklid 13 ja 14), siis need on oma sisult suuresti identsed. Ühte erinevust võib küll leida digiturgude määruse artikli 23 lõikest 2 punktist d– mis sätestab otsesõnu komisjoni õigust, lisaks raamatupidamis- ja muudele äridokumentidele, nõuda kontrolli teostamise käigus juurdepääsu ka ettevõtja organisatsioonile, toimimisele, IT-süsteemile ja algoritmidele.</p> <p>Samas, oli ka ECN+ direktiivi eesmärk anda konkurentsiasutustele õigus saada uurimise all oleva ettevõtja kohta <i>kogu teavet, sealhulgas digitaalsel kujul, sõltumata teabe hoidmise kandjast</i> (direktiivi põhjenduspunkt 4). Seega võib eeldada, et ECN+ direktiivi uurimismeetmed tagavad ka sellise teabe kättesaamise võimalust, mida võib vaja minna digiturgude määruse alusel ettevõtja või ettevõtjate ühenduse suhtes toimetatavas menetluses. Ka Eesti seadusandja ei piiranud direktiivi ülevõtmisel nende andmete koosseisu, mida Konkurentsiamet saab läbiotsimisel üle vaadata või teabenõude korras nõuda ainult raamatupidamis- ja muude äridokumentidega, vaid Konkurentsiametil on õigus saada juurdepääsu ka „<i>läbiotsimisele allutatud isikule arvutivõrgu vahendusel kättesaadavatele andmetele, kui halduskohus on seda oma loas märkinud</i>“ (KonkS § 53¹⁵ lõike 4 punkt 3) ning teabenõude korras on võimalik nõuda „<i>[kogu] teavet, mis on isikule kättesaadav, sealhulgas selgitusi</i>“ (KonkS § 53¹⁷ lõige 1).</p>
---	--	--

			<p>Seetõttu on, ministeeriumi hinnangul, KonkS §-des 53¹⁵ ja 53¹⁷ sätestatud uurimismeetmed sobivad ka selliste uurimistoimingute läbiviimiseks, mis on vajalikud muul eesmärgil kui keelatud teo tuvastamine – sh digiturgude määrukses ja välisriigi subsidiumide määrukses sätestatud eesmärkide täitmiseks. Konkreetse määruse eesmärke tuleb võtta uurimistoimingu ettevalmistamisel ja läbiviimisel arvesse.</p> <p>Kuna komisjoni uurimisvolitused erinevates määrustes on sisuliselt samasugused, siis ei vaja antud küsimus täiendavat analüüsi. Küll aga täiendasime seletuskirja siin olevate selgitustega.</p>
3	<p>FSR määrust puudutavalt on seletuskirjas selgitatud, et konkurentsijärelevalvemenetluse algatamata jätmise ja lõpetamise aluseid on vaja täiendada, et välistada olukord, kus Konkurentsiameti menetlustoiming, mille amet teeb tingitult FSR määruse art 14 lg-s 7 nimetatud Euroopa Komisjoni taotlusest, algataks konkurentsijärelevalvemenetluse. Seda põhjusel, et kehtiv KonkS § 53⁶ lg 1 p 1 sätestab, et konkurentsijärelevalvemenetlus algab Konkurentsiameti esimese menetlustoiminguga. Kuna aga FSR määruks ei anna liikmesriigi pädevale asutusele määruse iseseisvat rakendamise pädevust, on eelnõusse kavandatud KonkS täiendamine §-ga 78²⁴, mille lg 3 näeb ette, et kui Euroopa Komisjon taotleb Konkurentsiametilt ettevõtja või ettevõtjate ühenduse kontrollimist või muu faktide tuvastamise toimingu tegemist, teeb Konkurentsiamet seda kehtivates KonkS § 53¹⁵ (läbiotsimine) ja § 53¹⁷ (teabe nõudmine) sätestatu kohaselt. Selle selgitusega ei saa nõustuda. Olukorras, kus Konkurentsiametile on</p>	Arvestatud	<p>Kuna eelnõu täiendatakse KonkS § 53⁵ lõike 3 muutmisega, mille raames täpsustatakse, et seaduses sätestatud juhtudel võib Konkurentsiamet viia konkurentsijärelevalvemenetlust läbi <u>või kohaldada konkurentsijärelevalvemenetluse uurimismeetmeid ka muul eesmärgil</u>, siis ei ole § 53⁶ lõikega 2² täiendamine enam tingimata vajalik.</p>

	<p>eelnõukohase KonkS § 78²⁴ lg-ga 3 ette nähtud õigus rakendada konkurentsijärelevamenetluse uurimisvolitusi konkurentsijärelevamenetluse väliselt, ei ole tegemist kehtivas KonkS § 53⁶ lg 1 p-s 1 sätestatud olukorraga. Nagu eespool juba viidatud, on Konkurentsiametil õigus konkurentsijärelevalve eesmärgil menetlustoiminguid teha vaid juhul, kui on ilmnunud teave, mis viitab keelatud teo toimepanemisele. Kui Euroopa Komisjon taotleb välisriigi subsidiumist tingitud siseturu moonutuse väljaselgitamise eesmärgil Konkurentsiametilt uurimisvolituste rakendamist ja seadusandja on selliseks puhuks ette näinud õiguse rakendada konkurentsijärelevamenetluse uurimisvolitusi, ei saa nende rakendamine algatada konkurentsijärelevamenetlust, mis on suunatud keelatud teo toimepanemise tuvastamisele ja vajadusel konkurentsijärelevameetmete kohaldamisele.</p>		
4	<p>Eelnõukohane KonkS § 78²³ lg 1 sätestab, et Konkurentsiamet võib Euroopa Komisjonile osutada abi DSA määruse art 21 lg-s 5 ja art 23 lg-s 3 sätestatud alustel ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste suhtes kontrollide tegemisel ja neile teabenõuete esitamisel. Sätte pinnalt jääb arusaamatuks, millistele kriteeriumitele tuginevalt Konkurentsiamet otsustab, kas ta osutab komisjonile abi või mitte. Seejuures näib aga DSA määruse art 21 lg 5 olevat liikmesriigi pädevale asutusele kohustust, mitte õigust loov, sätestades, et liikmesriikide pädevad asutused esitavad komisjoni taotluse korral talle kogu nende valduses oleva teabe, mis on vajalik DSA määrusega komisjonile pandud ülesannete täitmiseks.</p>	Mittearvestatud	<p>Nii digiturgude määrus, kui välisriigi subsidiumite määrus on otsekohalduvad liikmesriigile. Liikmesriigil on omakorda kohustus määrata pädev asutus või asutused, kelle kaudu konkreetsest määrusest tulenevaid koostöökohustusi täita. Siinkohal määratakse pädev asutus või asutused reeglina <i>de facto</i> juba enne seaduses vastava pädevusnormi sätestamist. Digiturgude määruse puhul on selliseks asutuseks määratud Konkurentsiamet. Samas, sätestab nt digiturgude määruse artikli 16 lõige 5, et „komisjon võib paluda <u>ühel või mitmel liikmesriigi pädeval asutusel</u> teda turu-uuringus abistada.“. Seega ei ole välistatud, et konkreetsel juhul võib liikmesriik lisaks põhipädevust omavale asutusele kaasata turu-uuringu tegemisse ka muu asutus, kelle käes võib olla selleks vajalik ekspertiis ja teave.</p>

	<p>Eelnõukohane KonkS § 78²³ lg 3 sätestab, et Konkurentsiamet <u>võib</u> abistada Euroopa Komisjoni DSA määruse art 16 lg-s 5 sätestatud turu-uuringu tegemisel. DSA määruse art 16 lg 5 omakorda sätestab, et komisjon võib paluda ühel või mitmel liikmesriigi pädeval asutusel teda turu-uuringus abistada. Kuigi tuleb möönda, et DSA määruse art 16 lg 5 sõnastus tekitab küsimuse, kas liikmesriigi pädevale asutusele on abi osutamine õigus või kohustus, ei ole siiski liikmesriigi seadusandja pädev otsustama, kas DSA määruse art 16 lg 5 loob liikmesriigi pädevale asutusele Euroopa Komisjoni taotluse korral kohustuse või õiguse (vt nt EKo 16.07.2009 asjas <i>Infopaq International</i>, C-5/08, p 27 ja seal viidatud kohtupraktika).</p> <p>Eelnõukohane KonkS § 78²⁴ lg 1 sätestab, et Konkurentsiamet <u>võib</u> FSR määruse artikli 13 lg-s 5 ja art 14 lg-s 5 sätestatud alustel osutada Euroopa Komisjonile viimase taotluse korral abi ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste suhtes kontrollide tegemisel ja neile teabenõuete esitamisel. Ka selle sätte pinnalt jääb arusaamatuks, millistele kriteeriumitele tuginevalt Konkurentsiamet otsustab, kas ta osutab komisjonile abi või mitte. Seejuures nii FSR määruse art 13 lg 5 kui ka art 14 lg 5 näivad olema kohustust, mitte õigust loovad sätted, mis tähendab, et juhul, kui komisjon neile tuginevalt liikmesriigilt abi taotleb, on liikmesriigil kohustus abi osutada. Sellest lähtuvalt võiks veelkord hinnata, kas sõna „võib“ kasutamine on asjakohane.</p>		<p>Välisriigi subsidiumide määruse puhul on Eestis määratud kaks kontaktpunkti ehk pädevat asutust, kes saavad vajadusel komisjoni määruse rakendamisel abistada – koondumiste kontrolli valdkonna eest vastutab Konkurentsiamet, kuid riigihangete valdkonna eest vastutab Rahandusministeerium.</p> <p>Siinkohal ei ole välistatud, et riigiasutuste pädevused võivad ajas muutuda.</p> <p>Jagatud pädevuse puhul on tähtis tagada, et Konkurentsiametile ei tekiks igal juhul kohustust komisjoniga määruse rakendamisel koostööd teha – nt välisriigi subsidiumie määruse puhul nii komisjoni koondumiste kontrolli, riigihankemenetluse, kui ka kõikide <i>ex officio</i> menetluste puhul. Selline kohustus saab ametil olla ainult siis kui konkreetne komisjoni menetluses olev asi on Konkurentsiameti pädevuses. Viimane ongi ainus kriteerium otsustamaks, kas Konkurentsiamet teeb määruse rakendamisel komisjoniga koostööd või mitte. Juhul kui Konkurentsiamet komisjoniga konkreetses asjas koostööd ei tee, siis teeb seda muu selleks pädev riigiasutus – st liikmesriigi määrusest tulenevad kohustused peavad igal juhul täidetud saama.</p>
5	Eelnõukohane KonkS § 78 ²³ lg 4 sätestab, et Konkurentsiametil on õigus omal algatusel uurida DSA	Mittearvestatud	Digiturgude määruse artikli 38 lõike 7 kohaselt on liikmesriigi pädeval asutusel õigus omal algatusel uurida määruse

	<p>määruse artiklite 5–7 võimalikku täitmata jätmist Eesti territooriumil, algtades selleks konkurentsijärelevamenetluse. Sätte teise lause kohaselt, enne esimese menetlustoimingu tegemist, tuleb Konkurentsiametil sellest kirjalikult Euroopa Komisjoni teavitada. Seletuskirja kohaselt on tegemist DSA määruse art 38 lg 7 rakendusmeetmega. Lisaks eespool öeldule, võiks kõnesoleva lg 4 osas veelkord mõelda sätte sõnastusele. Praegune sõnastus on suurel määral DSA määruse artikli enda sõnastus, mis ei ole Eesti õigusele omane. Nt kas viide omal algatusel uurimispädevusele on vajalik ning kas Euroopa Komisjoni teavitamise osas on asjakohane sätestada kirjalik vorminõue, mis TsÜS §-st 78 tulenevalt eeldab isiku omakäelist allkirja. Seejuures tasuks ka mõelda, kas lg 4 teise lause sätestamine KonkS-is on üldse vajalik ja lubatud (vt nt EKO 14.06.2012 asjas ANAFE, C-606/10, p-d 72 ja 73). EL määrus on vahetult kohalduv ja seeläbi üldjuhul ka vahetut õigusmõju omav õigusakt, mille ümberkirjutamine riigisisesse õigusesse ei ole vajalik ega lubatud. Seega tuleks hinnata, kas DSA määruse art 38 lg 7 esimese taande teine lause eeldab vahetu õigusmõju omamiseks riigisisest rakendamist.</p>		<p>artiklite 5, 6 ja 7 võimalikku täitmata jätmist oma riigi territooriumil ainult siis, kui talle on liikmesriigi õiguse kohaselt antud selleks pädevus ja uurimisvolitused. Sama lõike teises lauses täpsustatakse, et enne esimese ametliku uurimistoimingu tegemist teavitab kõnealune asutus sellest kirjalikult komisjoni. Tegemist on seega olukorraga, kus määruse kõnealuse rakendamise võimaldamiseks ei piisa vaid määruse vahetust mõjust, vaid riigisisese õiguses on vaja sätestada vastav pädevusnorm. Siinkohal ei saa õigusselguse vaatest selline pädevusnorm olla poolik – kus osa sellest on sätestatud riigisisese seaduses ja osa on tuletatav otsekohalduvast määrusest. Konkurentsiameti ku normi adressaadi jaoks peab olema arusaadav, milline pädevus on talle riigi poolt antud ning millised on selle pädevuse piirid (antud juhul komisjoni teavitamise kohustus). Komisjoni teavitamine toimub siinkohal komisjoni poolt selleks kehtestatud korras ja vormis.</p>
--	---	--	---

5. Eesti Kaubandus- Tööstuskoda

Jrk nr	Ettepaneku/märkuse sisu	Arvestatud/mitte-arvestatud	Kommentaariid
1	Suur tänu, et kaasasite Kaubandus-Tööstuskoda seoses konkurentsiseaduse täiendamise seaduse eelnõuga. Oleme	Teadmiseks võetud	

	eelnõu sisuga tutvunud, kuid meil ei ole hetkel täiendavaid kommentaare ja ettepanekuid eelnõu kohta.		
--	---	--	--